

Argument

Werther

Acte I

En un jardí de Wetzlar. Un magistrat, el pare de Charlotte, ensenya nadales als nens, tot i ser a l'estiu (1). Arriben uns amics del magistrat, el conviden a una taverna, però ell vol esperar que la seva filla marxi al ball.

Werther arriba, meravellat per la bellesa natural del poble i els seus paisatges (2). El magistrat li presenta la seva filla Charlotte. Werther queda bocabadat, s'enamora a l'instant (3). Charlotte ha d'anar al gran ball, però no té parella per acompanyar-la. Werther s'hi ofereix. Marxen els dos mentre Sophie, la germana de Charlotte anima el seu pare a que vagi a la taverna. Es fa de nit (4).

Albert, el promès de Charlotte que es trobava de viatge de negocis, torna al petit poble sense avisar. Es troba a Sophie, que assegura que la seva germana no l'ha oblidat mai, i que s'haurien de casar.

D'altra banda, Charlotte i Werther tornen del ball, quan Albert ja havia marxat. Werther li confessa el seu amor, incondicional i desmesurat. L'avisen de l'arribada d'Albert i tots dos queden sorpresos. Ella li fa saber que havia promès a la seva mare abans de morir que es casaria amb Albert, però que amb els moments al costat de Werther, aquella promesa s'havia afeblit. Submergit en la tristesa, Werther comprèn que l'amor que acaba de descobrir és incompatible amb el destí que espera Charlotte. La certesa d'aquesta impossibilitat marca profundament el jove poeta (5).

Acte II

A la plaça de l'església de Wetzlar els fidels entren a missa. Ha passat força temps. En un lateral, dos amics de la família de Charlotte conversen en un bar (6).

Albert apareix acompanyat de Charlotte. Recorden amb alegria el temps que porten casats i, agafats de la mà, entren a l'església (7). Poc després, Werther arriba a la plaça. La visió de la parella, unida i serena, el colpeix profundament i dona veu al seu dolor: un altre és el marit de la dona que estima (8). Quan es disposa a marxar, Albert el veu, i s'hi acosta. Inicien una conversa en què Werther expressa la seva intenció d'allunyar-se per evitar més sofriment (9).

Sophie arriba amb un ram de flors, plena d'entusiasme (10). S'adreça a Albert i convida Werther a ballar amb ella el primer minuet, però ell rebutja la proposta. Decebuda, la jove entra a l'església. Werther resta sol i torna a exterioritzar el seu neguit interior. En aquell moment, Charlotte surt del temple; la trobada és breu i continguda (11), i ella s'allunya deixant Werther profundament afectat.

Sophie reapareix i s'acosta de nou a Werther, però ell li anuncia que parteix i que no tornarà (12). La notícia la trasbalsa. Charlotte i Albert tornen a la plaça. Parlen amb Sophie perquè la troben plorosa, en una conversa entre tots quatre. Sophie explica a la seva germana les paraules de Werther. Albert comprèn aleshores que Werther encara estima Charlotte.

Acte III

Casa d'Albert i Charlotte, al capvespre. És la vigília de Nadal. L'ambient és recollit, però tens. Charlotte està sola, absorta en la lectura de les cartes de Werther, que rellegeix una vegada i una altra (13). Les paraules revelen una passió sense límits, marcada pel patiment i la renúncia. Remouen profundament la consciència de Charlotte, que lluita entre el deure conjugal i un amor que mai no ha deixat d'existir.

Sophie entra amb la voluntat d'alleugerir l'ànim de la seva germana, però Charlotte es mostra distant i inquieta (14). La jove percep el malestar, però és incapaç de comprendre'n l'abast. En quedar-se novament a soles, Charlotte admet fins a quin punt el record de Werther domina els seus pensaments (15).

L'arribada inesperada de Werther trenca l'equilibri fràgil de la situació. El retrobament amb Charlotte és carregat de tensió i emoció reprimida (16). Werther intenta mantenir la compostura, però el dolor és evident. Ell confessa que no pot viure sense ella, però ella no pot ocultar el seu amor, s'abracen (17).

Charlotte no pot suportar la situació i li demana que marxi. Werther s'acomiada amb una serenitat inquietant. Albert torna a casa. Observa el neguit de la seva esposa i la fredor amb què el rep, sap que han vist a Werther. La figura persistent de Werther, tot i l'absència, es fa evident. Arriba un criat amb un missatge de Werther per a Albert: que li presti les pistoles per a un viatge imminent. Charlotte comprèn el sentit tràgic de la demanda. Quan Albert, gelós, ordena que li facin arribar les armes, ella surt corrents cap a la casa del poeta.

Acte IV

La nit de Nadal, mentre Charlotte camina cap on viu Werther (18).

Werther jeu greument ferit a la seva cambra, després d'haver-se disparat. La seva agonia és lenta, marcada pel deliri i el record. Quan Charlotte arriba, el temps sembla aturar-se. Ell la reconeix i, en un últim esclat de lucidesa, expressa la plenitud d'haver estat estimat, encara que tard (19). Charlotte, desfeta, li confessa el seu amor sense reserves, massa tard per canviar el destí.

Al carrer, a fora, indiferent a la tragèdia que es consuma a l'interior, un cor d'infants canta nades (20). Werther mor als braços de Charlotte. Ella, desesperada, demana inútilment ajuda mentre la vida del jove s'apaga.

Comentaris musicals

Acte I

1. "Nöel", aquest fragment interpretat per un cor infantil, després de l'obertura, ens omple de joia l'escena.
2. "O Nature, plein de gracie", primera ària del jove Werther, on aprecia la natura, sorprès.
3. A l'ària "Ô spectacle idéal d'amour et d'innocence" Werther, embadalit en veure Charlotte, sobre un tempo *moderato*, una melodia *cantabile* crea una atmosfera tendra.
4. L'interludi instrumental "Clair de lune", amb dinàmica en piano, transmet sentiments calms, absorts, en un dels moments reeixits i més coneguts de l'òpera. Massenet s'hi mostra com un gran orquestrador, creant sonoritats transparents, etèries.
5. "Rêve! Extase! Bonheur!" és el duet entre Werther i Charlotte que clou l'acte primer, un moment d'intensa emoció, de sonoritats transparents que es trenquen en un final que preveu un desenllaç terrible.

Acte II

6. "Vivat Bacchus", de marcat caràcter festiu, ritme viu i frases curtes i incisives, és un brindis extrovertit, que contrasta amb la música de fons de l'església.
7. En el duet "Trois mois" es mostra l'afabilitat del matrimoni de Charlotte i Albert. L'acompanyament tranquil i relaxat de l'orquestra ho remarca.
8. Werther, a l'ària "Un autre est son époux" passa per instants agitats, amb harmonies inestables que reforcen emocions adolorides.
9. El duo entre Albert i Werther, "Mais celle qui devint ma femme vous apparut" discorre amb una placidesa que amaga la tensió que podria haver entre els dos.
10. "Frère, voyez le beau bouquet", és un moment desimbolt i fresc, de Sophie, de línies ornamentades i lleugeres, molt brillant.
11. "Ah! Qu'il est loin ce jour plein d'intime douceur" reprèn motius escoltats al "Clair de lune", amb la mateixa instrumentació per recordar l'atmosfera on nasqué l'amor. Condueix al duo entre Werther i Charlotte, de caràcter més tens i sentiments contraris.
12. "Lorsque l'enfant revient d'un voyage" és un moment amb moments de tensió, exigents pel tenor, però que es clou en sonoritats alegres que no fan preveure el que vindrà més tard.
13. La coneguda *Air des lettres*, "Je vous écris de ma petite chambre" és un extens passatge de la mezzo-soprano, introspectiu, on l'orquestra expressa els sentiments de Charlotte mentre rellegeix les cartes de Werther.

14. El breu duo “Bonjour, grande soeur!” és de caràcter lluminós en l'expressió de Sophie, que contrasta amb la inquietud interior de Charlotte.
15. L'ària de Charlotte “Ah! Mon courage m'abandonne” mostra una escriptura intensa, declamatòria, que accentua el dramatisme amb una orquestració punyent i densa.
16. “Oui, c'est moi! Je reviens, et pourtant”, l'entrada de Werther, s'inicia amb contenció, sota la qual palpita la tensió del retrobament, amb frases entretallades. Desembocarà a un moment de clímax.
17. “Pourquoi me réveiller” és una de les àries més conegudes. Werther expressa el seu dolor en una melodia ampla i mantinguda, melancònica, amb moments apassionats en els que destaca la veu en arribar al la# agut, reforçat per l'orquestra. És la representació de la desesperació de Werther.

Acte IV

18. Symphonie. “La nuit de Noël”, un interludi orquestral tempestuós que obre amb força l'acte. S'anticipa el desenllaç tràgic.
19. Charlotte, a “Et moi, Werther, et moi, je t'aime” confessa finalment el seu amor per Werther. La línia melòdia expressiva reforça el caràcter dramàtic, mentre es torna a sentir el record del “Clair de lune” del primer acte, quan Charlotte s'enamorà de Werther.
20. L'òpera acaba amb un cor llunyà de nades dels infants, “Jésus vient de naître”, com si fos un cercle musical que es tanca festivament, i que ens retorna a l'inici de l'òpera. És un record dramàtic, i ingenu, que contrasta amb la tragèdia final.

Èrika Ferreiro, Carla González, Ainhoa Moreno, Ur Tolo.